

KLENOVSKÉ NOVINY

dvojmesačník obce Klenovec

XXII. ročník

číslo 6/december 2025

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk/aktualne/klenovske-noviny/

Pokoj ľuďom dobrej vôle 2025

Ako po iné roky, tak i tohto roku v druhú adventnú nedeľu, 7. decembra 2025, sa uskutočnilo už tradičné adventné ekumenicko-folklórne podujatie *Pokoj ľuďom dobrej vôle*.

Organizátorom podujatia bolo Občianske združenie RODON Klenovec v spolupráci s obcou Klenovec. Spolu s účinkujúcimi v tento podvečer chceli darovať pokoj a lásku do srdiec prostredníctvom vianočných prianí, piesní, kolied a vinšov. Veď všetci túžobne očakávame najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Návštevníci si hneď po príchode do kultúrneho domu mohli prezrieť vianočnú výstavu Špeciálnej základnej školy a ZŠ s MŠ V. Mináča v Klenovci, ktorá vytvorila krásnu vianočnú atmosféru tradičnej vianočnej izby. Tá pokračovala výrobami vianočných ozdôb, ikebán, koláčikov a vianočného punču. Dramaturgiu, scenár a réžiu programu mali na starosti Mgr. Stanislava Zvarová a Jaroslav Zvara. Program hovoreným slovom sprevádzala moderátorka Mgr. Marianna Resutíková. Po úvodnom konferansi sa minútou ticha uctila pamiatka

Pavla Brndiara, človeka, ktorý sa nám prostredníctvom textov básní pravidelne prihovárал na tomto programe, no v dnešnom programe jeho verše nezazneli... Návštevníkov a účinkujúcich podujatia príhovormi pozdravili starostka obce Klenovec Mgr. Katarína Pribilincová, farár ECAV v Klenovci Mgr. Roman Rozkoš, kazateľ BJB v Klenovci Mgr. Michal Šinko a rímskokatolícky farár Mgr. Marián Tomášov. Po príhovoroch sa s blokom vianočných piesní a vinšov predstavilo DUO Bratskej jednoty baptistov, ktoré už pravidelne obohacuje program Pokoj ľuďom dobrej vôle, a spevácka skupina Klenovčanka, ktorá pracuje pod vedením pani Marty Lackovej. Na akordeóne sprevádzal pán Milan Rapčan. Predvianočný program pokračoval vianočným blokom v rámci projektu „Od Ondreja do troch Kráľov“, ktorý podporil Fond na podporu umenia, v ktorom zneli tóny kolied, žartovné i prosebné vinše, pokora, úcta – to všetko odrážalo zvyky našich predkov. Vďaka zanietým ľuďom vo folklórnych kolektívoch sa zachováva dodnes. Prostredníctvom domácich kolektívov Detského folklórneho súboru Zornička a Ženskej a Mužskej speváckej skupiny Folklórneho súboru Vepor a našich hostí FS Rimavan

z Rimavskej Soboty, Jarky Vaculčiakovej a Folklórnej skupiny Lieščina z Rimavskej Soboty sme sa preniesli v čase. Naši vinšovníci, speváci, betlehemci a Traja Kráľi priniesli krásne duchovné bohatstvo, aby sa nestratilo, ale dostalo sa aj do srdiec všetkých účastníkov podujatia. Poďakovanie patrí všetkým účinkujúcim, remeselníkom, za výstavu ďakujeme Základnej škole s Materskou školou Vladimíra Mináča, Špeciálnej základnej škole. Poďakovanie patrí aj všetkým, ktorí pomohli pri výzdobe a inštalovaní výstavy. Za ozvučenie ďakujeme Ondrejovi Bráďňanskému a BJB v Klenovci. Všetkým nech tento deň pripomína len lásku, dobro, zdravie. Pokoj ľuďom dobrej vôle.

Jaroslav Zvara

Čas Vianoc už prichodí

*Všetko stíchlo, zakrylo sa perinôčkou snehovou,
len vločky sa na zem sypú tmavou nočnou oblohou.*

*A v oblôčku svetlo svieti, náš vianočný strom,
vôkol neho krídle detí, ožil tichý dom.*

*A v tom dome láskou dýcha, každá bytosť živá,
čarovná je vianočná noc, krásna podmanivá.*

*Strieborných zvonkov hlas z diaľky hlaholí,
čas Vianoc náhli sa a už prichodí.*

*Zelenú dáva detským snom po cestách bielych, klukatých -
Keď zaznie v tichu Vianoc zvon, srdce sa k srdcu navráti...*

Vážení spoluobčania,

opäť sú tu Vianoce a blížiaci sa Nový rok. Mnohým z nás sa v mysli vybaví posledné Vianoce či oslavy Nového roka. Možno si v duchu povzdychneme, že tento krásny čas trvá len tak krátko.

Áno, je to tak. Žijeme v uponáhľanom svete, a aj to prepotrebné pozastavenie sa počas Vianoc býva akési krátke, ako by to bol len predĺžený víkend, počas ktorého sme sa snažili zabudnúť na každodenné problémy, staré spory, alebo sme sa v spomienkach obracali na svojich blízkych, ktorí už nie sú medzi nami.

Mnohí z nás sa pri pohľade na bezbranné Božie dieťa v jasličkách snažia zažehnať všetko zlo a nenávisť, aby sme do nového roka vstupovali s čistým štítom.

Na Vianoce sme si bližší ako inokedy aj preto, lebo chceme byť blízko seba, zaspomínať si na naše detské časy pri vianočnom stromčeku, či sa v spomienkach vrátiť ku krásnym okamihom v našich životoch. Chceme si aspoň teraz pripomenúť, aké to je potešiť sa z radosti našich detí, vnúčať, ale aj dospelých.

Ak si teraz sľúbime, že nielen počas nastávajúcich sviatkov, ale aj v Novom roku nebudeme šetriť na dotykoch, úprimných stiskoch rúk, teplých pohľadoch a milých gestách či pohladeniach, dáme svojim blízkym a priateľom ten najkrajší darček.

Keď sa o niekoľko dní rozozvučia všetky zvony sveta a oznámia príchod čaročarých Vianoc, zabudnime na všetky starosti a prežijeme tieto sviatky v láske, šťastí a svornosti.

Nech tichá hudba veselosti nám počas celých Vianoc znie, nech rok nastávajúci nám pokoj, zdravie a šťastie prinesie.

Prajem Vám všetkým, vážení spoluobčania krásne prežitie vianočných sviatkov a úspešný vstup do Nového roka, všetko dobré, pevné zdravie, veľa Božieho požehnania a veľa osobných ako aj pracovných úspechov.

Mgr. Katarína Pribilincová, starostka obce

Vyrobené v Číne?

Vážená pani starostka obce, vážený brat kazateľ, vážený brat farár, milí spoluobčania,

V advente sa do veľkej miery hovorí o dôležitých hodnotách. O láske, o harmónii, o spomalení životného tempa, o pokoji, o rodine a pod. Pravdou však je, že v dnešnej dobe je veľmi náročné tieto hodnoty aj reálne žiť. A keď sa zamyslíme, skúsme si odpovedať na otázku, čo najviac zamestnáva našu myseľ v tomto období?

Zvlášť u detí a mladších ľudí je to otázka darčiekov. Čo by sme tak asi chceli dostať. Je to nový mobil, alebo hraciu konzolu, možno elektrobicykel, alebo voňavku či obľúbené lego. Nech už je to čokoľvek, všetci sme v očakávaní, či sa naša túžba vyplní pod vianočným stromčekom, či na Mikuláša, alebo na narodeniny. Nech už dostaneme čokoľvek, sme za to vďační. Ďakujeme Ježiškovi, Mikulášovi, alebo rodičom, či iným príbuzným, ktorí nás obdarovali.

Odkiaľ sa ale tie dary zobrali? Vyrobili ich naši príbuzní, alebo niekto, koho poznáme? Ak sa dnes pozrieme na mnohé veci, ktoré dostávame ako dar, nájdeme tam napísané: Made in China (Vyrobené v Číne). My ale neďakujeme žiadnemu Číňanovi za to, že vyrobil vec, ktorú používame.

Tento pohľad sme však nejako aplikovali aj na Vianoce. Neďakujeme za ne. Možno ani nevieme komu. Pritom – ak by nebolo Vianoc – žiadne darčeky by sme nedostávali.

Vianoce sú pritom darom Pána Boha pre nás ľudí. V nich nám dal práve ten najdôležitejší dar, na ktorý ale paradoxne tak často zabúdame. Daroval nám možnosť žiť večne. A to je myslím dar, ktorý stojí za to. Žiť večne by iste každý z nás rád vymenil aj za iPhone 17Pro, aj za Playstation 5, aj za akékoľvek Lego či iný dar.

Nezabúdajme ale poďakovať. Poďakovať Pánu Bohu za to, že On je ten, vďaka ktorému máme Vianoce. Vianoce nie sú vyrobené v Číne. Sú „vyrobené“ Pánom Bohom pre nás. Práve preto Vianoce vo svojej podstate nie sú a nemajú byť o drahých materiálnych daroch, o mnohých svetielkách, ani o výnimočnom hluku. Sú o daroch, ktoré nám Pán Boh dáva pre naše životy.

Nech sú teda naplnené tými darmi, ktoré skutočne potrebujeme.

Mgr. Roman Roskoš, farár cirkevného zboru ECAV

Kto dá svetu vytúžený pokoj?

Vážená pani starostka, vážení páni farári, vážení Klenovčania!

Každoročne sa stretávame na tomto podujatí, ktoré nesie názov „Pokoje ľuďom dobrej vôle“. Mnohí vieme, že sú to slová, ktoré pochádzajú z ohlasovania anjelov, ktorí sa zjavujú pastierom, aby im zvestovali radostnú správu, že sa narodil Spasiteľ sveta: Sláva Bohu na nebesiach a pokoj ľuďom, ktorých on miluje, alebo v ktorých má záľubenie.

Ale mám pre vás otázku. Čo pre vás znamená slovo pokoj?

Slovník slovenského jazyka definuje pokoj takto:

1. stav bez pohybu, činnosti; odpočívanie: deň pracovného pokoja; 2. stav bez ruchu, hluku: nočný pokoj. 3. stav bez vojny, mier: čas pokoja 4. nenarušenosť a bezpečnosť spravodlivého poriadku; súlad medzi ľuďmi: vo svete vládne pokoj - mier; pokoj v rodine. 5. nevzrušenosť; rozvaha, rozvážnosť; vnútorná vyrovnanosť: zachovať pokoj v nebezpečenstve; duševný pokoj 6. odpočívaj v pokoji - náhrobný nápis • dať (svätý) pokoj niekomu

Keď počúvame tieto definície, otázka je, čo z toho človek v dnešnej dobe a našom kontexte zažíva. Potrebuje svet, zem, ľudstvo pokoj? Potrebujeme ja osobne pokoj?

Nedokážeme sa zastaviť a odpočívať, lebo sa ženieme za vyšším štandardom a žijeme uponáhľaný život v strese. Ruch a hluk máme okolo seba všade, a už si ani neuvedomujeme ako sme ním manipulovaní, napríklad v obchodoch, a ak náhodou nie, stačí si dať slúchadlá a máme oň postarané. Mier vo svete je taká krehká nádoba, že kedykoľvek sa môže rozbiť. Súlad vo svete, v spoločnosti medzi ľuďmi veľmi nenájdeme, lebo žijeme v dobe individualizmu, kde sa snažíme o súlad so sebou samým a ostatní nás nezaujímajú, chceme od nich len to, aby nám dali pokoj. Duševný pokoj je však skôr túžbou ako realitou, a preto psychiatri a psychológovia majú plné kalendáre.

Pokoj v rodinách je taký zriedkavý, že keď sa aj ľudia nerozvedú, žijú v napätí, v závislostiach, v násilí, v strachu, v neistote. Zo všetkého asi najistejšie znie nápis z náhrobných kameňov. Keďže nezažívame pokoj v živote, tak dúfame, že aspoň po smrti si v pokoji odpočineme.

Možno to vidíte inak, ale ja mám takýto pocit z našej spoločnosti.

Slovník slovenského jazyka pozná aj náboženský význam pokoja a je to súhrn všetkých materiálnych a duchovných dober; plnosť mesiáškejskej spásy; posmrtná blaženosť. Toto je už definícia blízka slovu *šalom*, ktorý pre pokoj používa hebrejčina. Tento pokoj má pôvod v Bohu a on chce tento pokoj dať tomuto svetu. Preto sú Vianoce. Preto si pripomínáme to, že prichádza na tento svet dieťa, ktorého meno bude „Mocný Boh, knieža pokoja“. Ten, kto dá svetu vytúžený pokoj.

Prečo Boh dáva pokoj? Bez Boha nie sme schopní prežívať pokoj. Môžeme zažívať pokojnejšie, menej pokojné, alebo zúfalé, či úplne beznádejné obdobia. Pretože to, čo my nazývame pokojom, je závislé od okolností. Ak sa naše životné okolnosti zmenia k horšiemu, prídu

problémy, pokoj je preč. Naša neschopnosť prežívať pokoj vyplýva z toho, že náš základný problém je nepokoj, vojnový stav vo vzťahu s Bohom.

Toto je popis každého človeka. Sme odcudzení, vzdialení od zdroja pokoja, preto nedokážeme prežívať pokoj a nemôžeme a nedokážeme v našom zmýšľaní a konaní pôsobiť pokoj. Toto sa potom prejavuje v medziľudských vzťahoch, primárne v rodinách, následne v spoločnosti, v zamestnaniach, v školách, ale aj v náboženstvách.

Prečo Boh dáva ľuďom pokoj v Ježišovi Kristovi a v nikom a ničom inom?

Staré proroctvo o Mesiášovi hovorí: „*Jeho meno bude obdivuhodný radca, Mocný Boh, Večný Otec, Knieža pokoja. Miera jeho vlády a pokoj nebude mať konca.*“ Knieža pokoja, ktorého vláda a pokoj nebude mať konca. Boží pokoj je nevyhnutne spojený s osobou Ježiša Krista.

Ježiš Kristus na jednom mieste hovorí svojim učeníkom: „*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, ale ja vám ho dávam, nie ako svet dáva. Nech sa vám srdce neznepokojuje a neľaká.*“ Teda Ježiš dáva pokoj, ktorý bežne človek nemôže prežívať.

Pokoj nezávislý od životných okolností. Pokoj, ktorý vyplýva zo vzťahu s Ježišom a je postavený na istote, že čokoľvek sa deje so mnou, on mi to pomôže zvládnuť.

Čím som bližšie ku Kristovi, tým viac môžem pokoj prežívať, ale aj šíriť. V prvom rade môžeme prežívať pokoj vo vzťahu k Bohu. V Ježišovi máme vyriešený základný problém nepokoja, a to nepokoj a nepriateľstvo voči Bohu.

V Biblii sa píše: „*Veď Boh chcel, aby v ňom, v Ježišovi Kristovi, prebývala všetka plnosť a aby skrze neho a v ňom zmieril všetko, čo je na zemi i v nebesiach, keď nastolil pokoj preliatím jeho krvi na kríži.*“ Keď sme zmierení s Bohom, máme zdroj pokoja.

Z pokoja vo vzťahu s Bohom vyplýva aplikácia pokoja do medziľudských vzťahov. Roznášať pokoj, modliť sa o pokoj a priať pokoj ľuďom, medzi ktorými žijeme.

Potrebujeme sa však najprv pokorne pýtať: Nie som náhodou ja tým, kto šíri nepokoj, svojimi slovami, skutkami? A ak áno, som ochotný zmeniť svoje myslenie o konkrétnych ľuďoch, svoje postoje ku konkrétnym ľuďom a svoje konanie voči konkrétnym ľuďom?

Mojím priáním pre každého z nás je, aby sme pokoj našli v Ježišovi Kristovi, a to v prvom rade pokoj s Bohom, a potom s ľuďmi, medzi ktorými žijeme. Aby sme sa my stali šíriteľmi pokoja.

Mgr. Michal Šínko, kazateľ cirkevného zboru BJB

Stať sa ľuďmi otvorených dverí

Vážená pani starostka, drahý brat farár evanjelickej cirkvi, brat kazateľ baptistov, milí spoluobčania, drahí bratia a sestry!

Stretávame sa v čase Adventu – v čase očakávania, ticha, ale aj nádeje. Advent nie je len čakaním na Vianoce ako sviatok, ale je predovšetkým **čakaním na stretnutie**. Na stretnutie s Bohom. Na stretnutie s druhým človekom. A možno aj so sebou samým.

Jedným z najvýraznejších obrazov Adventu je obraz **Jozefa a Márie, ktorí hľadajú miesto, kde by sa mohol narodiť Ježiš**. Chodia od dverí k dverám. Klopú. Prosia. A dvere sa zatvárajú. Hostince sú plné. Ľudia majú svoje starosti, svoje povinnosti, svoje dôvody. A predsa – uprostred všetkých zavretých dverí sa napokon nájdú tie jediné otvorené: skromná maštaľ. Miesto chudobné, ale otvorené. A práve tam sa rodí Spasiteľ.

Tento príbeh nie je len dávnou spomienkou. Je veľmi súčasný. Aj dnes **mnohí stoja pred zavretými dverami**. Dverami istoty, pokoja, vzťahov, dôvery, viery. Niektorí zápasi s existenčnými obavami – s úctami, s prácou, so zdravím. Niektorí bojujú s vnútorným nepokojom, vyčerpaním, stresom. Iný zas s osamelosťou, hoci žije medzi ľuďmi. A niekto možno cíti, že sa mu zatvorili aj dvere k Bohu.

A tento biblický príbeh nás uistujeme, že práve vtedy, keď si myslíme, že sa dvere istoty zatvorili, Boh ticho otvorí iné dvere nečakaných riešení. Dôležitým predpokladom pre účinné hľadanie konkrétnych riešení je ostať s Kristom. Zostať blízko pri Ježišovi, tak ako to urobil Jozef a Mária v tej maštali.

Možno sa niekedy cítime ako Jozef a Mária – unavení, nepochopení, odmietaní. Ale ich sila nebola v tom, že mali všetko isté. Ich sila bola v dôvere.

Vedeli, že **Boh ide s nimi**, aj keď sa zdá, že sa všetko zatvára. A práve v tejto dôvere sa zatvorené dvere stávajú odrazovým mostíkom k niečomu novému.

Aj dnes platí:

Domov nerobia múry, ale láska.

Bezpečie nerobia istoty, ale blízkosť.

Teplero robí majetok, ale otvorené srdce.

Preto je tak krásne, že sa dnes stretávame práve ako spoločenstvo – rôznych ľudí, tradícií, generácií. Folklor, spev, hudba, kroje – to všetko nie je len kultúra. To je **reč srdca národa**. Reč, ktorá nás spája, nie rozdeľuje. Reč, ktorá hovorí o koreňoch, o rodine, o viere, o utrpení aj radosti.

A práve tu, uprostred nášho spoločenstva, sa dnes môže zopakovať Betlehem. Nie v maštali zo slamy, ale v **ľudských srdciach, ktoré sú ochotné sa otvoriť**. Pre trpiaceho. Pre osamelého. Pre suseda. Pre cudzieho. Pre Boha.

Advent nás pozýva stať sa **ľuďmi otvorených dverí**:

- dverí pohostinnosti,
- dverí zmierenia,
- dverí pochopenia,
- dverí nádeje.

A možno práve niekto z nás dnes večer urobí malý, ale rozhodujúci krok: odpustí, zavolá, navštívi, pomôže, zmieri sa, znova sa pomodlí, znova začne veriť.

Drahí priatelia, želim vám všetkým, aby sme v tomto Advente nehľadali len svetlú výkladov, ale **svetlo v srdci**. Aby sme nehľadali len plné stoly, ale **plné vzťahy**. A aby sme mali odvahu otvoriť tie dvere, ktoré sú už dlho zabuchnuté – možno zo strachu, z bolesti, zo sklamaní.

Nech sa aj v našej obci, v našich rodinách a medzi nami dnes večer znovu narodí Betlehem.

Nie v prepychu, ale v jednoduchosti.

Nie v hluku, ale v tichu srdca.

Nie v dokonalosti, ale v láske.

Požehnaný Advent vám všetkým.

Prajem Vám požehnané Vianočné sviatky a šťastný Nový Rok 2026!

Mgr. Marián Tomašov, katolícky farár

Kultúrny dom v Klenovci navštívil Mikuláš

Ani tento rok Mikuláš neobišiel Klenovec. V piatok 5. decembra 2025 popoludní začali deti s rodičmi prichádzať do kultúrneho domu, do ktorého o 15.30 hodine s košiarom plným sladkostí zavítal Mikuláš, kde ho deti aj s rodičmi túžobne čakali. Keď spolu s anjelom, ktorý akciu aj moderoval, privolali Mikuláša, mali detičky pekný kultúrny program, v ktorom účinkovali deti zo ZŠ s MŠ V. Mináča, Špeciálnej základnej školy v Klenovci a DFS Zornička z Klenovca. Keď mu deti pekne zatancovali, zaspievali koledy a zavinšovali, dostali od neho sladkú odmenu. To bolo radosti, všetky deti odišli domov s úsmevom na tváričkách. Keď Mikuláš porozdával v Klenovci všetky sladkosti a zapálil na námestí stromček, pokračoval vo svojej ceste ďalej robiť radosť iným deťom. A my musíme len veriť, že o rok príde do Klenovca znova....

Jaroslav Zvara

Vážený čitateľa,

končí sa rok 2025 a všetci spomíname na to, čo dobré nám dal, ale aj na to, čo nám vzal. Prajem vám, aby v novom roku 2026 bolo dobrého omnoho viac ako zlého. Aby medzi ľuďmi zavládol pokoj a zmier. Nečakajme, že k nám príde sám od seba, že nám ho niekto iný dá. Dajme si ho navzájom, v rodine, sused susedovi, aj úplne cudzím ľuďom. Urobme prvý krok, začneme počúvať jeden druhého, hľadáme najlepšiu cestu nielen pre seba, ale pre každého z nás. Prestaňme sa rozdeľovať, povyšovať či ponížovať a osočovať. Pomáhajme si bez toho, aby sme dopredu rozmýšľali, či sa nám to opláti. Len tak, nezištne, lebo môžeme a chceme. Až vtedy sa začne meniť náš svet. Pochopenie a pomoc sú ako perly v náhrdelníku, čím viac ich pribúda, tým je vzácnejší. Raz sa nám naša láskavosť vráti. Vtedy, keď to možno budeme najviac potrebovať, a od niekoho, od koho by sme to vôbec nečakali. Je to prvý krok k dobru, ktorého je medzi ľuďmi čoraz menej. Začnime ho tvoriť pre naše deti a vnúčatá. Prijatím a šírením dobra v nás začne rásť láska. A láska, pomoc a pochopenie sú tým najdokonalejším liekom pre naše zdravie. Prajem všetkým nám, aby sme sa navzájom začali liečiť. Aby nastávajúci rok bol pre každého štartom do lepšej, šťastnejšej a zdravšej budúcnosti.

Eva Biela, zodpovedná redaktorka Klenovských novín

Dôchodcovia v divadle

Výbor ZO JDS v Klenovci zorganizoval pre dôchodcov výlet do Zvolena, spojený s divadelným predstavením hry Petra Karvaša Polnočná omša. Ráno 11. novembra 2025 sme trocha umrznutí, ale plní očakávaní, nastúpili do autobusu p. Ulického a vyrazili smer Zvolen – divadlo J.G.Tajovského. V hľadisku divadla sa stretli dve generácie. V jednej polovici sedeli dôchodcovia a v druhej žiaci z rôznych škôl. Predstavenie sme sledovali so zatajeným dychom a prežívali Štedrý deň roku 1944. Po skončení sme hodnotili dramatický dej a boli natešení z toho, že sme naživo a zblízka videli hercov, ktorých poznáme len z televíznej obrazovky. Medzi nami boli aj takí, ktorí boli v divadle prvýkrát. Predstavením sa náš výlet neskončil. Pred divadlom nás čakala sprievodkyňa, ktorá nás previedla veľkým námestím Zvolena od zvolenskej Európy až po Zvolenský zámok. Porozprávala nám o pamätníkoch, parkoch, významných budovách a nakoniec o histórii Zvolenského zámku. Pre hmlu sme, bohužiaľ, nevideli Pustý hrad, ktorý navštevuje mnoho turistov. Po spoločnom obede sme v spoznávaní

Zvolena pokračovali návštevou Starej radnice, kde sme si pozreli výstavu dobových meradiel. V lesníckom a drevárskom múzeu nás zaujala výstava o rodine Ostrolúckej a Ľudovítovi Štúrovi, realizovaná pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra. Výstava prostredníctvom moderných technológií, zbierkových predmetov získaných z pozostalosti rodiny a najmä rozsiahlej knižnice, nám ponúkla možnosť nahliadnuť do spôsobu života hlavne Adely Ostrolúckej. V stálej expozícii na poschodí múzea a z výkladu lektora sme sa dozvedeli zaujímavosti o bohatstve prírody, histórii lesníctva a remeselnej zručnosti našich predkov. Tam sme sa dozvedeli, že najvychýrenejší kolári boli z nášho rodného Klenovca. Cestou domov sme sa zastavili vo veľkopredajni kvetov v Kriváni a pokochali sa kvetmi, rôznymi dekoráciami a hlavne vianočnou výzdobou. Spokojní, ale i unavení, sme sa vrátili do svojich domovov. Výletu sa zúčastnili aj niekoľkí členovia JDS z Hnúšte i Likiera. Touto cestou ďakujeme obci Klenovec a poslancom za finančný príspevok z rozpočtu obce, vďaka ktorému sme mohli prežiť jeden z nezabudnuteľných dní.

E. Moncollová

Estrády mojej mladosti

Nielen jedlom je človek živý, povedali si ústami klasika naši mladí Klenovčania v 70. rokoch minulého storočia, keď ich už omrzelo vysedávať na lavičkách v parku. Vedeli, že Klenovec žil stále, ale najmä v dávnej minulosti, estrádami a divadlom. Povedali si: „Podme urobiť nejakú estrádu aj my.“ Slovo dalo slovo a nápad s akciou, ktorá sa zaužívala prezentovať na Silvestra – keďže Silvester a estráda idú dokopy, bol prijatý, a prvá Silvestrovská estráda bola na svete. Pomaly sa mi dostávajú do mysle mená, ktoré si pamätám, keď som ako 14 ročný začal jedným očkom pokukovať po angažmáne v tejto partii. Moje spomienky patria hlavne báťovi Paľovi (Pavel Struhár), bez ktorého by nebola estráda estrádou. Svoje miesto v partii účinkujúcich mali aj Mináčovci z výšky (Paľko a Elenka), tiež Dovalovci-Čokoládkovci (Janko a Janka). V Klenovci sa stále niečo dialo, a to boli dobré námety na scény, ktoré humorným spôsobom podávali svojim divákovi príležitostní „herci“. A o tom, že ich nebolo málo, svedčí fakt, že hrali chlapci a dievčence z celého Klenovca, či to bol Majer, Klenovčok, Sídliisko, Nová Štvrť, Dlhá ulica, Klepuša... Zastúpenie malá každá ulica. Keď som sa už dostal do samotného diania, tak ma to chytilo, že postupne som začal s písaním scénok aj ja. No stále som mal nejakého „kibica“ ktorý mi pri tom pomáhal. Jedným bol aj môj „bývalý“ kamarát (Ondrej Bútor). Snažili sme sa písať scénky, ako naši predchodcovia, o problémoch Klenovca. Ale časom nám utiekla múza, urobili sme krok

Silvestrovská estráda v prvej polovici 80. rokov 20. storočia.

vpred a estrády začali ladiť na nejakú tému: rozprávkovú, seriálovú, o čertoch a anjeloch, antialkoholickú... Pri tejto téme sa kus zastavím. Vyhrali sme okresné kolo a išli sme s antialkoholickou estrádou do domu kultúry v Rimavskej Sobotě. Čo čert nechcel, tam škôlkári a deti do 4. triedy základnej školy. To bol šok ako pre nás, tak aj pre nich, a hlavne pre pani, ktorá to spískala. Lenže na Klenovčanov sa dá spoľahnúť, a tak sme na kolene urobili novú estrádu. Všetci boli spokojní. Keď som už takto rozspomínaný, mal by som pripomenúť aspoň pár mien tých, ktorí bojovali na tomto estrádnom poli. Slávka Hrivnáková bola oporou, zároveň s ňou Alenka Farkašová, ktorá popri konferovaní výborne stvárňovala komické postavy. Samozrejme, dámskych herečiek bolo mnoho viac. Mali sme aj svoj vlastný estrádnny „balet“, a tiež vlastné hudobné „orchestre“, ako aj kulisárov a ochotných pomocníkov. Chlapcov nás bolo o kus viac, medzi najvýraznejšie osobnosti patrili Jožko Číž, Ivan Georgiev, pozdnejšie Martin Parobek, Róbert Trnavský a mnoho, mnoho ďalších. Ešte v mojich spomienkach rezonuje estráda s pracovným názvom „Misky“, ktorá mala asi najväčší úspech. Preto mala po určitom čase pokračovanie. Tu by tak moje spomínanie pomaly skončilo, i keď tých spomienok je oveľa viac, ale to by som z nich musel napísať celú knihu. Pri estrádach som skončil a chcel som sa posunúť ďalej, keďže ma lákalo režirovanie divadelných hier. Podarilo sa, ale nanešťastie, stihol som len dve.

Július Bálint

Aby sa nezabudlo

Narodili sa pred mnohými rokmi, ba stáročiami a zanechali po sebe trvalú hodnotu. Rodáci z Klenovca aj tí, čo počas svojho života pôsobili v Klenovci.

Vo svete sa nájde nemálo postáv, ktoré ožívajú v knihách či na filmovom plátne vďaka tomu, že ich život je jedno veľké dobrodružstvo. A jedného takého dobrodruha má aj Klenovec.

Uplýnulo 200 rokov odvtedy, ako sa v rodine obchodníka s obilím Jána Figuliho 31.12.1825 narodil František Samuel Figuli (na jeho náhrobku sa uvádza nesprávne rok 1823). Jeho rodina musela byť dobre situovaná, inak by si nemohla dovoliť poslať syna študoval do Pešti

za lekára. Zachovalo sa potvrdenie z prvého ročníka datované k 30. máju 1848. Mladý F. S. Figuli sa v prvý rok svojho štúdia počas Uhorskej revolúcie (1848) aktívne zapojil do nepokojov, čo osudovo ovplyvnilo celý jeho ďalší život. V revolučných rokoch však nebol na strane revoltujúcich Štúrovcov, pridali sa k maďarskému revolucionárovi Kossuthovi a 28.9.1848 bol osobne pri historickom atentáte na rakúskeho vojenského veliteľa a cisárskeho komisára pre Uhorsko, Františka Filipa Lambergu. Zo spoluúčasti na jeho vražde rakúske úrady obvinili aj F. S. Figuliho. Ale až v apríli 1850, po tom, ako o tejto udalosti rozprával doma v Klenovci. Niektorí z rodákov ho uďal a na jeho hlavu vypísali odmenu 3000 zlatých. Skrýval sa v jaskyni neďaleko Klenovca, ktorá ako úkryt slúžila aj ďalším generáciám Figuliovcov. Neskôr emigroval a je pravdepodobné, že ako iní košútovci, aj Figuli našiel azyl v Osmanskej ríši. Nasledujúce roky mal bojovať v troch vojenských konfliktoch. Ak sa budeme pridržať len úradných dokumentov, vieme potvrdiť až jeho pobyt v Taliansku, kde mu miestne úrady 22. októbra 1863 vydali doklady. Medzitým sa odohrali všetky vojny, ktorých sa údajne zúčastnil a o ktorých rozprával aj rodine, keď sa po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1868 nakrátko vrátil do Klenovca. Počas osemnástich rokov mimo Slovenska mal pôsobiť v Osmanskej ríši, Taliansku a USA. V Osmanskej ríši sa mal zapojiť do Krymskej vojny proti ruskému cárovi Mikulášovi I. Je

známe, že Rusko prehralo vďaka alkoholizmu veliteľov aj vojakov. Zrejme preto po návrate do Klenovca varoval Figuli bratov pred pálenkou. Údajne sa zúčastnil aj bojov za zjednotenie Talianska. Je to možné, priezvisko Figuli pochádza z Talianska. Aj o Figuliho americkej vojnovnej anabáze máme len kusé informácie.

BEZ POLITIKY

Slovák, ktorý mal účasť v troch revolúciách:

„Ameriku si tak zamiloval, že občanem jejím sa stal.“

Pokračujeme vo vylíčení života Fr. Sama Figuliho, ktorý mal účasť v Kossuthovej, italskej, ba dokonca i americkej revolúcii a ktorý nakoniec prišiel umrieť na Slovensko.

Znova do Ameriky.

bratovi Ondrejovi prezradila len 300 zlatých. Ondrej odcestoval aj do Pešti na americký konzulát, kde sa uchádzal o dedičstvo, ale tam vraj žiadali od neho testament a keď ten nemal, poslali ho domov, že nemá nárok na nič.

V Kokave nad Rimavicou v cintoríne má postavený náhrobný kameň s týmto nápisom:

Článok o F.S. Figulim v Slovenskom denníku z r. 1937.

Ako vojaka na strane unionistov Abrahama Lincolna v americkej občianskej vojne ho však uvádza aj publikácia Slovenskej ligy v Amerike – Slovaks in America. Do občianskej vojny v USA (1861-1865) sa zapojil v časovo neoverenom období, keďže v roku 1863 a v roku 1866 ho úrady registrujú aj v Taliansku. Jeho ďalšia cesta do USA v roku 1868, po krátkom pobyte doma v Klenovci, je už overiteľná. Dňa 5. novembra 1868 dostáva povolenie na pobyt v meste St. Louis v americkom štáte Missouri. Tu po urážke vyzval vplyvného Američana na šabľový súboj. Súpera zabil a údajne odišiel do Virgínie, kde založil tabakovú plantáž. Či je informácia o plantáži pravdivá, sa už nedozvieme.

V digitalizovaných archívoch sa však len nedávno našla správa, že určite žil v meste Helena (štát Montana) v sedemdesiatych rokoch 19. storočia. Jeho meno sa totiž spomína vo viacerých článkoch miestnych novín v súvislosti so zoznamami lekárov. Helena bolo mesto najúspešnejších zlatokopov a najväčších boháčov sveta tej doby. Podarilo sa F. S. Figulimu zbohatnúť vďaka zlato? Bol plantážnik, zlatokop alebo „len“ lekár? Ktovie. Pri návšteve Klenovca hovoril aj o neúspešnej expedícii na Severný pól, ktorú doložil fotografiami. Keď v roku 1876 prišiel opäť do Klenovca, aby vzal do Ameriky svojich blízkych a priateľov, bol už vážne chorý. Osudnou sa mu zrejme stala spomínaná expedícia. Do USA sa už nikdy nevrátil, zomrel 24. decembra 1880 v opatere svojej sestry, v dome, ktorý dodnes stojí v centre Kokavy nad Rimavicou. Rodina sa mala dožadovať jeho majetkov v USA, no pre chýbajúci testament sa k Figuliho bohatstvu nikdy nedostala. O jeho smrti je zmienka aj v spomínaných novinách Helena Weekly Herald z r. 1881. Čitateľom oznamujú, že Dr. Francis S. Figuli zomrel v starej vlasti: „... Budeme si ho pamätať ako slušného a ústretového občana. Veľmi ho zaujímala vojna medzi Tureckom a Ruskom. Žil v čistom byte nad zlievarňou a všetci, ktorí ho poznali, ho mali v láske.“

Zdroj: ČUPKA, Milan. What is Huncút. Spracovala Eva Biela

Pomník na hrobe F.S. Figuliho s chybným rokom narodenia - narodil sa v r. 1825.

Výlet predškolákov a prvákov do Ekorelaxu

Dňa 12.11.2025 absolvovali predškoláci a žiaci prvého ročníka výlet do Ekorelaxu v Rimavskej Sobotě. Čakal ich tu bohatý program plný zvierat, pozorovania a nových poznatkov. Deti sa už od rána tešili na cestu autobusom, nové zážitky a ich nadšenie bolo cítiť počas celého dňa. V Ekorelaxe ich milo privítali. Deti a žiaci mali možnosť zblízka vidieť kajmana trpasličieho. Dozvedeli sa o ňom veľa informácií, predviedol im ako pláva, či ako sa kŕmi. Ako ďalšie mali možnosť vidieť rôzne druhy akváriových rýb, plazov, obojživelníkov, pavúkov, hlodavcov či exotických vtákov. Dozvedeli sa zaujímavé informácie o ich živote, potrave aj o tom, ako sa o ne správne starať. Niektoré zvieratká mali možnosť chytiť a vidieť zblízka. Po exkurzii si vypočuli odborný výklad o živočíchoch a ich zvláštnostiach. Mali možnosť chytiť a pozorovať zvlečenú hadiu kožu či pancier korytnačky, čo v nich vzbudilo zvedavosť a záujem. Vďaka ukážkam lepšie pochopili, ako sa niektoré zvieratá prispôbujú prostrediu. Celá exkurzia prebiehala v priateľskej atmosfére, dobrej nálade a deti si z nej odniesli množstvo zážitkov.

Zuzana Tomová

Úspech našich žiakov vo vybíjanej

Žiaci 2. stupňa Základnej školy Vladimíra Mináča v Klenovci sa opäť ukázali ako výborní športovci a reprezentanti školy. Na obvodnom kole vo vybíjanej v Hnúšti predviedli obdivuhodnú tímovú spoluprácu, nasadenie a športového ducha, vďaka čomu si vybojovali **1. miesto** a zaslúžený postup do okresného kola.

V Rimavskej Sobotě na okresnom kole bojovali proti silným súperom z celého regiónu. Ani náročné zápasy ich nezastavili a po skvelom výkone obsadili pekné **3. miesto**. Za výbornú reprezentáciu školy ďakujeme nasledovným žiakom: Adrián Cibula, Matúš Moncol, Matúš Fábry, Mário Radič, Gabriel Radič, Ján Farkaš, Gejza Oláh, Jakub Plichta, Martin Kolek, Daniel Cibula, Tomáš Zsámbok a Viktor Spiridon Pohrebniak.

Mgr. Kvetka Černáková, ktorá žiakov na súťaži sprevádzala, dodáva: „Som veľmi hrdá na všetkých našich žiakov. Predviedli nielen výborné športové výkony, ale aj tímového ducha a vzornú spoluprácu. Tento úspech je odmenou za ich snahu a zaoštie.“

Vidiečanova Habovka 2025

Uprostred novembra sa v obci Habovka stretli výnimoční a talentovaní interpreti ľudových piesní a hudby, ktorí v tomto roku postúpili do celoštátneho kola súťaže hudobného folklóru dospelých *Vidiečanova Habovka*. Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom súťaže bolo Národné osvetové centrum a hlavným organizátorom podujatia Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne.

Súťažná prehliadka sa začala v piatok 14. novembra 2025 o 15.30 hod. v Kultúrnom dome v Habovke. Po slávnostnom otvorení nasledoval prvý súťažný blok so sólistami spevákmi, speváckymi duami a speváckymi skupinami. Druhý súťažný blok sa konal v sobotu dopoludnia a predstavil sólistov inštrumentalistov a ľudové hudby. Slávnostný galaprogram s vyhlásením výsledkov súťaže a koncertom laureátov prebiehal v sobotu vo večerných hodinách.

V kategórii ľudových hudieb získala STRIEBORNÉ PÁSMO ĽH FS Vepor z Klenovca v zložení: primáš husle Dávid Oláh, bráče Milan Oláh, kontrabas Mário Deme a cimbal Dalibor Cibula.

Nedeľný program patril tradičnému rozborovému semináru s odbornou porotou v zložení: prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc. (predseda poroty), doc. Mgr. Jana Ambrózová, PhD., PhDr. Andrea Jágerová, Mgr. Alžbeta Lukáčová, PhD., a Mgr. Milan Rendoš. Súťažné dni doplnil pestrý sprievodný program, ktorý zahŕňal tanečné workshopy zamerané na tance zo Zuberca a Šumiaca, interaktívnu diskusiu o modrotlačí, burzu krojov, tvorivé dielne pre spevákov a muzikantov, prezentácie tradičných remesiel, ako aj výstavu *Naše alebo...?* poukazujúcu na dobré príklady ručnej výroby inšpirovanej ľudovou kultúrou.

Ľudovej hudbe pod vedením Dávida Oláha srdečne blahozeláme a želáme veľa úspechov v ďalšej činnosti.

Jaroslav Zvara

Dobšinského rozprávkový Gemer

20. novembra 2025 sa v sále Domu osvet v Rimavskej Sobotě uskutočnilo vyhodnotenie regionálneho kola 25. ročníka literárnej autorskej súťaže Dobšinského rozprávkový Gemer. Súťaže sa zúčastňujú žiaci základných škôl a študenti stredných škôl regiónov Rimavská Sobota a Revúca. Je určená mladým na podporu talentu s prihladením na tradície a osobnosti regiónu. V tomto jubilejnom ročníku našu školu reprezentoval Lukáš Struhár, žiak 8.ročníka. Práce hodnotila odborná porota v zložení PhDr. Ľubomír Šarik, Ing. Milana Jutková a Mgr. Erika Juhászová. Lukáš sa so svojou prácou *Hrdinovia* umiestnil na skvelom 2.mieste v II. kategórii. Bol to Lukášov debut, my všetci veríme, že bude pokračovať vo svojej tvorbe i naďalej, pretože sú pred nami ďalšie súťaže, v ktorých môže rozvíjať svoj talent. Súťaž je súčasťou projektu *Čarovná studnička*, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Mimoriadne úspešný november našich mladých bedmintonistov

V polovici novembra sa v Trenčíne odohrali majstrovstvá Slovenska v bedmintonu do 17 rokov. Náš klub reprezentovali Samuel Fodor, Laura Fodorová, Jakub Fotta a Laura Fiľová.

Samuel Fodor, nasadený ako jednotka vo dvojhre, v napínavom finálovom stretnutí proti Davidovi Antoniovovi Kozinkovi (Trenčín) zvíťazil na sety 2:0 a stal sa **MAJSTROM SLOVENSKA**. Vo štvorhre a v mixe bol Samuel Fodor opäť úspešný a odniesol si **strieborné medaily**. Jakub Fotta si odniesol vo dvojhre **bronz**, keď v semifinále podľahol na sety 2:1 D. A. Kozinkovi (Trenčín). Vo štvorhre a mixe sa umiestnil na 5.-8.mieste.

Súrodenci Fodorovci a Jakub Fotta na majstrovstvách SR.

Len trinásťročná Laura Fodorová, z kategórie staršie žiačky, sa medzi dorastenkami nestratila. Počas celého turnaja púta svojou hrou pozornosť a ako 4. nasadená hráčka sa hladko prebojovala až do finále, kde si zahrala s prvou nasadenou hráčkou Elou Bieleschovou (Trenčín). Po dvoch hladkých setoch sa stala **MAJSTERKOU SLOVENSKA** a prevzala **zlatú medailu v kategórii U17**. Vo štvorhre si vybojovala **bronzovú medailu** po boku hráčky Liliiny Šarlayovej (Púchov). V mixe skončila na 9.-16.mieste.

Pre Lauru Fiľovú bol tento šampionát veľkou skúsenosťou. Zahrala si s kvalitnými hráčkami a môže tak svoje skúsenosti preniesť do turnajov vo svojej kategórii mladších žiačok.

Laura Fodorová získala všetky tri zlaté medaily na medzinárodnom bedmintonovom turnaji v kategórii U 15.

Majstrovstvá Slovenska boli pre našu Lauru Fodorovú len začiatkom neuveriteľného novembrového ťaženia. 21.-23.11.2025 triumfovala na medzinárodnom bedmintonovom turnaji Slovak Youth U 15 International v Trenčíne. Vo svojej kategórii U15 vyhrala všetko, čo sa dalo.

Vo dvojhre nenašla premožiteľku a pekne dokráčala cez hráčky zo Slovenska, Slovinska a Uzbekistanu až do finále, kde sa stretla so slovenskou hráčkou Lilianou Šarlayovou a na sety 2:0 brala **zlatú medailu**. Vo štvorhre po boku Lindy Ťapajakovej (Dolný Kubín) a mixe po boku Nathana Pacala (Bratislava) si vybojovala opäť **zlaté medaily**. Neuveriteľný **HETRIK NA MEDZINÁRODNOM TURNAJI** v Trenčíne pre Lauru Fodorovú. Skvelá práca.

Martina Fodorová

Obec Klenovec s partnermi zo Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča, Špeciálnej základnej školy, Klubu dôchodcov, TJ Družstevník Klenovec a Poľovníckeho združenia SNP Klenovec vám prajú veselé Vianoce a šťastný Nový rok a pozývajú vás spestriť si sviatočné obdobie podujatiami, ktoré pre vás pripravili:

Obec Klenovec,
Základná škola s materskou školou Vladimíra Mináča,
Špeciálna základná škola a Klub dôchodcov

Vás spoločne pozývajú na

VIANOČNÉ TRHY 2025

19.DECEMBRA
od 14:00 do 18:00
na Námestí Karola Salvu v Klenovci

Čakajú na vás:
stánky s výrobkami, ľudoví výrobcovia,
vianočné pečivo, držky, kapustnica, klobása,
varené víno, čaj, punč...

VIANOČNÝ FUTBALOVÝ TURNAJ KLENOVEC

26.12.2025
9:00 hod.

OBEC KLENOVEC A TJ DRUŽSTEVNÍK KLENOVEC
UMELÁ TRÁVA, SÍDLISKO KLENOVEC. INFO: 0902 587045

Poľovnícke združenie SNP Klenovec
a Obec Klenovec

Vás pozývajú na

2. Poľovnícky ples

30. 01. 2026 o 19-tej hodine Kultúrny dom Klenovec

Vstupné 40€

Do tanca hrá hudobná skupina Syntakt

Predaj vstupeniek v predajni Roza Fashion
V cene listka: Uvítací drink, večera, švedské stoly
Zloslovateľná tombola

Moje klenovské Vianoce

Vianočné sviatky majú aj v dnešnej dobe svoje neopísateľné čaro. Z toho dôvodu sa najmä mestskí ľudia radi vracajú na vidiek, ak majú príbuzných, alebo nemovitosti po rodičoch. Nie je to inak aj v mojom prípade, najmä teraz, keď mnohí plávame vo vodách staroby. Vracajú sa nám spomienky na udalosti z detstva, na slovenský vidiek prichodíme za onou Božou symbolikou, ktorá nám pripomína čarovný čas vianočných sviatkov, azda, najkrajších dní v roku. Tak aké boli Vianoce v čase môjho detstva v Klenovci?

V predvianočnom období okolo Ondreja sa aj omeškanci, čo prežili väčšiu čas roka na vrchoch, vracali s dobytkom a čriedou oviec a plne naloženým vozom do Klenovca, do svojho domu a do dvora, na prezimovanie. Bol to dôkaz blížiacich sa sviatkov roka – Vianoc. Už advent dýchal sviatkami. Nábožní Klenovčania chodili na večerné aj na ranné bohoslužby – roráty. Muži si obliekali súkenné nohavice, cifrované lajbličky z kože pod kabanice s baranicami na hlavu. Obuli si sviatočné čierne čižmy. Ženy sa zababušili do čiernych vlniakov a natiahli si na nohy kapce zo súkna. Vzali si lampáše, aby im osvetľovali cestu. Pouličné osvetlenie bolo v tých časoch veľmi slabé.

V období pred vianočnými sviatkami a potom aj v januári sa od rána ozýval zo sedliackych dvorov kvikot ošipaných. Bolo to obdobie zakáľáčiek a s nimi spojených hostín. Na týchto rodinných udalostiach, ktoré začínali skoro ráno, sa zúčastnila celá rodina aj príbuzenstvo, roboty bolo dosť pri spracovaní často aj 250 kilogramových krmmíkov. Od rána v kotloch vreľa voda a šikovní mäsiari sa chytli do práce, tak, aby už okolo obeda boli prvé výrobky na stole – väčšinou vnútornosti a pečené mäso so zemiakmi a kapustou. Ale nemohla chýbať sladká ovarová a kapustová polievka. Bola dodržiavaná postupnosť pri spracovaní končiaca výrobou huriek, klobás a slaniny z podbradku, plnenia švankesu – tlačienky, a nakoniec vyprážením skvelých škvariek a šmalcu – masti z kotla. Práca bola prísne rozdelená pre mužskú časť a ženy, čo sa dodržiava doteraz. Nemohla chýbať domáša pálenka – slivovica na zahriatie, čo v zimnom období bola povinnosť domácich ju zabezpečiť. Na pôjdoch začali pribúdať kusiská hrubej belavej, mäsom prerastenej slaniny, stehná na výrobu šunky, klobásy, tlačienky a iné dobroty na zaúdenie. Ženy mali na starosti kuchyňu. Po nociach pripravovali cestu na chlieb a koláče, ktoré dávali do slamníkov a na ťapše – plechy na pečenie. Ráno ich na sánkach odvážali do pekárne. Pekár Július Percze bol jediný Maďar žijúci

v Klenovci, ktorý do smrti sa slovensky dobre nenaučil. Vianočné koláče zabalili gazdinky do ľanových váľaničiek zhotovených po domácky. Potom ich vložili do truhiel, a tak vydržali čerstvé aj dva týždne. Keď ráno deti vstávali, v kuchyni už rozvonievala biela káva, koláče a vianočka s dobrotami zamiešanými do cesta. Na vianočných stoloch nechýbali oblátky, ktoré si niektorí objednávali u cukrára Ardamicu. Na Štedrý večer sa jedli opekance. Naša mama – výborná kuchárka – pripravila najmenej desať-päťnásť druhov rôznych zákuskov. Jedličku alebo smrečok si Klenovčania väčšinou obstarali z vlastnej hory alebo z lesov v okolí obce.

Pred štedrou večerou Klenovčania navštevovali bohoslužby v kostole. Podľa zvyklostí vpredu sedeli muži a vzadu ženy. Dievčatá a mládež sedeli na chóre, kde mali svoje miesta. Mama sedávala vo farárskej lavici s manželkou nášho krstného otca. Z mohutných píšťal starého organu, ktorý predtým poháňali ručne ťahané mechy, zaznievali vianočné melódie. Dlhoročnými kantormi boli učitelia – správcovia školy Edward Helvigh a Pavel Kočíň. Pod stromčekom s blikajúcimi sviečkami mali besiedku deti na privítanie príchodu Ježiška. Nakoniec zazneli lahodné tóny piesne *Tichá noc, svätá noc*, ktorá sa rozliehala celou dedinou. Zo starej zvonice zaznel hlahol zvonov, ktoré ťahal bachter báťa Droppa. Ľudia sa odobrali do príbytkov. My sme sa zastavili u nášho krstného otca na fare, aby sme si zaželali šťastné Vianoce a zobrali si darčeky, ktoré pre nás prichystali. Štedrovečerná večera začínala sa modlitbou, ďakujúc Bohu, že sme sa v zdraví zišla celá rodina. Na znak súdržnosti v niektorých rodinách obopínali stôl reťazou. Potom otec zobral jablko, ktoré rozkrojil na viac častí. Ak nebolo chrobačné, bolo to znamenie, že aj v budúcom roku nás obídu choroby a iné pohromy. Potom sme si rozdelili oblátky s medom. Nasledoval prípitok hriatym,

pálenkou s rôznymi prísadami, ktoré pripravoval najstarší člen rodiny podľa starých receptov. Opekance sa jedli s makom a medom. Otec ich jedol s bryndzou. V roľníckych rodina sa konzumovala baranina zo súdka. V Klenovci ako luteránskom prostredí sa ryba na Štedrý večer nekonzumovala. Až neskôršie mäso nahradil pečený kapor. V našej rodine v ostatných rokoch mávali lososa, ktorého pravidelne donášal Igor zo Švédska. Po večeri až po týchto požeňaných pokrmoch sa začali rozdávať darčeky, z ktorých sme sa tešili dlho do noci. V neskorších nočných hodinách prichádzali koledníci. Na pavlačiach domov a dvorov sa ozývali tóny piesne *Tichá noc* a iné známe koledy a piesne. Pre koledníkov sa v každom dome našla nejaká poživeň alebo gráciar na prilepšenie. Viaceré cigánske kapely – bandy pod vedením primášov Jána Cibulu-Grblíka či Ondreja Oláha-Dróta obveseľovali dedinu, ktorá sa tichúčko ukladala pod Božou ochranou k spravodlivému spánku. V prvý sviatočný deň hneď ráno gazda opatril statok, aby aj tieto Božie stvorenia cítili, že sú sviatky.

Z našich preplnených gemerských kostolov sa počas vianočných sviatkov ozývali duchovné piesne a chorály. Presne tak, ako v toku piatich storočí spievali naši predkovia hymnickú pieseň *Hrad prepevný je Pán Boh náš*. Betlemské svetlo a príchod Ježiška prinášali odnepamäti do klenovských príbytkov súčasne aj pokoj a rodinnú pohodu.

Dnes po desaťročiach sa mi Vianoce môjho detstva javia ako nenahraditeľné dary Prozreteľnosti. Chráňme si vianočné naše slovenské tradície, ako my luteráni hymnickú pieseň *Hrad prepevný*, s nádejou, aby On, Pán, mohol ochraňovať nás. Aby sme v našich srdciach nachádzali pokoj Boží.

Na Nový rok by boli priliehavé verše nezabudnuteľného slovenského pevcu, spisovateľa, farára a národovca Martina Rázusa:

*Bože, v tomto novom roku
pousiluj nás svojim slovom
veď nás, chráň nás žehnaj z lásky
a tak uľav život ťažký!
Žehnaj srdciam, čo Ťa znajú
A k Tebe sa uchádzajú.*

*V príbytku ich sám buď hosťom
neopušť ľud biedou hnaný,
ale pomôž – zahoj rany!
Tak pôjdeme smelo bojom
Pane Bože, v mene Tvojom.
Amen*

Igor Tomo